

***Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny za rok 2015
oraz potrzeby związane z realizacją zadań
na rok 2016.***

I. PODSTAWA PRAWNA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie od stycznia 2012 r. realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 332 ze zmianami) .

Zarządzeniem Nr 0050.12.2012 z dnia 24 stycznia 2012 r. Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino zlecił Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 179 ust. 1 określa, że w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadania.

II. ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art.177 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań zleconych gminy należy:

1. wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. **187a** *rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi* ust. 1.
2. realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

III. WSPIERANIE RODZINY

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej :

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z art. 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

W związku z realizacją zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w strukturze Ośrodka został wyodrębniony Zespół Pracy Socjalnej realizujący zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej.

Zarządzeniem Nr 0003-5/2012 z dnia 06 kwietnia 2012 r. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie powołał Zespół w sprawie realizowania zadań w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej.

Podstawowym zadaniem w/w Zespołu jest prowadzenie wzmoczonych działań mających na celu pomoc osobom i rodzinom w zakresie:

- poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym, rozwijanie i wzmocnianie ich aktywności oraz samodzielności życiowej.

- przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zapobiegania zjawiskom konieczności umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych,
- świadczenia pracy socjalnej na rzecz tych osób i rodzin,
- wnioskowania o pomoc , o której mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Do pracy z Zespołem w 2015 r. wytypowanych było **36 rodzin**, w tym, **29 rodzin** objętych było wsparciem asystenta rodziny.

Praca socjalna jest świadczeniem niepieniężnym, ale wspierana jest pomocą finansową, która udzielana jest rodzinom zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Jest ona działaniem ukierunkowanym na budzenie potrzeb, sił i motywacji klientów do zmiany tak, by potrafili sami znajdować rozwiązanie własnych problemów, by wyrazili chęć i gotowość do pracy nad podnoszeniem swoich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i do prowadzenia gospodarstwa domowego oraz by stwarzali warunki do bezpiecznego życia i rozwoju swoich dzieci.

Tut. Ośrodek realizuje „Gminny program wspierania rodziny w gminie Gryfino na lata 2014 – 2016” , który został zatwierdzony i przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XL/343/13 Rady Miejskiej w Gryfinie dnia 19 grudnia 2013 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2015r, poz.332 ze zm.).

Opracowanie i realizacja Gminnego programu wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy. „Gminny program wspierania rodziny” skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Głównym założeniem programu jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny oraz jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe programu to:

1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w celu przywrócenia rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji.
2. Promowanie właściwych postaw rodziny.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2015 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gryfinie zatrudnionych było **3** asystentów rodziny, w tym: **2** asystentów zatrudnionych było w systemie zadaniowego czasu pracy, a **1** asystent był zatrudniony w formie świadczenia usług w ilości 80 godzin miesięcznie.

Wynagrodzenie asystentów było częściowo sfinansowane z dotacji **(kwota 36.330 zł)** w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015”. Wydatkowana kwota wkładu własnego wyniosła **61.682,03 zł**.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny, jeżeli uzna za zasadne, występuje do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie

rodzinie asystenta rodziny. Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Praca z rodziną prowadzona jest również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Wówczas prowadzone są działania w kierunku powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Do 31 grudnia 2014 r., przydzielenie rodzinie asystenta miało charakter fakultatywny. Od 1 stycznia 2015 r. ma charakter obowiązkowy.

Zakres obowiązków asystenta rodziny został wyszczególniony w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rolą asystenta jest pomoc rodzinie w poprawie jej sytuacji życiowej, nauka prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Ponadto asystent wspiera aktywność społeczną i zawodową rodziny, motywuje jej członków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Do zadań asystenta należy także: motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców kształtujących prawidłowe wzorce rodzicielskie i umiejętności psychospołeczne, interwencje w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci. Praca asystenta rodziny przybiera formę socjalno-wychowawczą. Asystenci uczą rodziców, jak prawidłowo wychowywać i sprawować opiekę nad dziećmi, między innymi przekazują informacje na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, uświadamiają rodziców jaką pełnią rolę wobec dzieci, pokazują korzyści z tworzenia pozytywnych wzorców. Dostarczają informacji dotyczących sposobów i miejsc spędzania wolnego czasu z dziećmi. Modelują zachowanie rodziców względem dzieci. W czasie kontaktów z rodziną pokazują, jak spokojnie rozmawiać z dziećmi, jak wydawać polecenia i je egzekwować, jak pomagać dzieciom w odrabianiu lekcji. Prowadzą treningi umiejętności wychowawczych oraz organizacji dnia codziennego, w tym podziału obowiązków między członków rodziny. Zachęcają do okazywania dzieciom miłości. Motywują rodziców do dbałości o edukację i rozwój dziecka, do kontrolowania osiągnięć szkolnych dzieci, pokazywania korzyści z uczęszczania dziecka do szkoły, przedszkola czy żłobka. Towarzyszą w kontaktach z nauczycielami, pedagogiem. W razie niepokojących objawów w zachowaniu dziecka motywują rodziców do zdiagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub innych poradniach specjalistycznych.

W roku 2015 asystenci rodzin oraz pracownicy socjalni zachęcali rodziców do udziału w warsztatach „**Rodziec na 5**” organizowanych przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju, Edukacji i Wsparcia Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „EDUCARE”. Projekt skierowany był do rodziców z terenu miasta i gminy Gryfino, którzy mają trudności wychowawcze z dziećmi. Na udział w warsztatach zdecydowało się **6 rodziców, którzy byli objęci wsparciem asystenta.**

Praca asystenta rodziny jest procesem długofalowym, a prowadzone działania, aby odniosły zamierzony skutek muszą być cały czas utrwalane, dlatego tak jak w latach poprzednich również w roku 2015 asystent pomagał rodzinom w rozwiązywaniu codziennych spraw socjalno-bytowych. Asystenci towarzyszyli członkom rodziny w urzędach, ośrodkach zdrowia i innych instytucjach, modelując i trenując umiejętności społeczne służące realizacji różnych spraw. Udzielali informacji oraz poszerzali świadomość w zakresie przysługujących klientom praw.

Asystenci rodziny współpracują ze środowiskiem lokalnym, z Sądem Rejonowym w Gryfinie, kuratorami zawodowymi i społecznymi, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy w Gryfinie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, instytucjami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Prowadzą również działania pośrednie, polegające na łączności z innymi pracownikami

służb społecznych, czyli doraźnych kontaktach służących wymianie informacji w sprawach dotyczących rodziny lub wsparciu.

W 2015 r. asystenci współpracowali z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i uczestniczyli w **22 spotkaniach** grupy roboczej w celu udzielenia rodzinie kompleksowej pomocy.

Kolejnym zadaniem asystenta jest dokumentowanie pracy z rodziną, dokonywanie okresowej, co najmniej półrocznej oceny sytuacji rodziny i przekazywanie jej podmiotowi zatrudniającemu asystenta.

Podstawą działania asystentów rodziny jest plan pracy z rodziną, opracowywany i realizowany we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Opracowany przez asystenta plan pracy z rodziną określa zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, zawiera terminy realizacji zaplanowanych działań oraz przewidywane efekty. Ponadto asystenci rodzin prowadzą karty pracy asystenta rodziny dokumentujące każde spotkanie asystenta z rodziną i opis działań przeprowadzonych z rodziną.

Aby praca z rodziną przynosiła efekty stosowane są wielokierunkowe formy pomocy;

1. Praca z rodziną w formie pomocy terapeutycznej.

Trudne wydarzenia rodzinne i kryzysy mogą łatwo przytłoczyć rodziny i jej członków. Złe wzorce i szkodliwe strategie radzenia sobie w takich sytuacjach mogą spowodować zahamowanie i uczucie stagnacji w rozwoju rodziny. W terapii, rodzina pracuje z terapeutą nad lepszym zrozumieniem relacji rodzinnych. To zrozumienie ujawnia obszary siły, dzięki którym rodzina może przejść przez kryzys a także obszary konfliktu lub dysfunkcji, nad którymi trzeba pracować. Razem, rodzina i terapeuta, pracują nad sposobami naprawy i poprawy stosunków rodzinnych.

W 2015 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie zatrudniał specjalistów, tj. terapeutę rodzinnego i pedagoga, którzy swoimi działaniami wspierali asystentów rodziny i pracowników socjalnych. Prowadzili oni pracę z rodziną w ich miejscu zamieszkania. Terapeuta rodzinny oraz pedagog będąc bezpośrednio w środowisku domowym rodziny mógł łatwiej zauważyć wzajemne relacje członków rodziny oraz ich wpływ na osobowość i problemy życiowe każdego z członków rodziny. W proces zmian zaangażowani byli wszyscy członkowie rodziny.

W 2015 r. **6** rodzin skorzystało z pomocy terapeuty.

Ogólny koszt zatrudnienia wyniósł 25.480 zł.

Ogólna liczba spotkań – 98 po 2 godziny.

W 2015 r. **4** rodziny skorzystały z pomocy pedagoga.

Ogólny koszt zatrudnienia wyniósł 15.480 zł

Ogólna liczba spotkań – 129 po 2 godziny.

2. Propagowanie i organizowanie działań na rzecz środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci.

W okresie od lipca do listopada 2015 r. zatrudniony był trener podwórkowy, który prowadził zajęcia z dziećmi z rodzin, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze. Program zajęć zawierał elementy programu profilaktyczno-edukacyjnego i wprowadzał dzieci w świat wartości estetycznych, a także umożliwiał rozwijanie przez dzieci umiejętności i zainteresowań.

Założeniem programu było przede wszystkim przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci oraz organizowanie im czasu wolnego.

Dzieci spędzają często swój czas na ulicy, jest to szczególna grupa ryzyka, która nieodłącznie towarzyszy zurbanizowanym społeczeństwom. Ich wspólną cechą jest to, że zbyt wiele czasu pozostają poza domem bez opieki i kontroli dorosłych. Ulica kształtuje ich pogląd na świat i sposób na życie. Tu narażone są na niebezpieczeństwo i demoralizację, dlatego zatrudnienie trenera podwórkowego przez tut. Ośrodek było sprawą priorytetową.

Zajęcia z dziećmi odbywały się głównie w plenerze. Dzieci brały udział w różnego rodzaju imprezach miejskich. Każde spotkanie miało inny temat, a dzieci inne zadania do wykonania, inne rzeczy do zrobienia i obejrzenia. Każde dziecko mogło poczuć się szczególnie wyjątkowo i przedstawić swoją indywidualność. Grupa bardzo żyła się ze sobą. Na uroczyste zakończenie projektu, które odbyło się w Centrum Aktywności Lokalnej zaproszeni zostali rodzice, przyjaciele, osoby moderujące projekt i inne osoby zainteresowane. Dzieci zaprezentowały piosenki oraz mini spektakle. W sali CAL-u przygotowana była wystawa prac i rysunków wykonywanych w czasie zajęć. Dla dzieci został przygotowany również słodki poczęstunek. Wszyscy uczestnicy zajęć otrzymali przygotowane prezenty. W zajęciach brały udział również dzieci, których rodziny nie były objęte wsparciem asystenta rodziny, a zostały wytypowane przez pracownika socjalnego. Zajęcia odbywały się w dwóch grupach wiekowych i zostały zorganizowane ogólnie dla 20 dzieci.

Koszt zatrudnienia trenera podwórkowego wyniósł **10.264 zł**

Tematem spotkań było między innymi:

- Budowanie kontraktu. „Co nam wolno, czego nie wolno robić?”. Gry i zabawy integracyjne. Dzieci poznawały swoje imiona i opowiadały o sobie. Głównym zadaniem było także wypisanie kartki pocztowej z pozdrowieniami i zaadresowanie jej. Dzieci z wypełnionymi pocztówkami udały się na pocztę, zakupiły znaczki i wysłały kartki.
- Gry i zabawy integracyjne. Malowanie portretu. Robienie i puszczanie latawców w Pałacyku pod lwami. Opowiadanie swojego dnia za pomocą etiud teatralnych.
- Zajęcia teatralne w Pałacyku pod lwami. Realizacja materiałów filmowych, nagrywanie wymyślonych scenek. Projekcja.
- Tworzenie mapy marzeń. Zajęcia plastyczne. Omawianie planów na przyszłość i marzeń oraz tego co trzeba zrobić by udało się zrealizować cele i zamierzenia.
- Marsz szlakiem historycznym po mieście. Spotkanie z młodym piosenkarzem i tekściarzem hip hop. Praca nad stworzeniem własnej piosenki.
- Udział w uroczystościach „70 lecia osadnictwa na ziemiach gryfińskich”. Spotkanie z grupą rekonstrukcyjną. Dzieci stworzyły grupę dziennikarską, która zajmowała się zbieraniem informacji o Bitwie pod Arnhem.
- Szukanie dźwięków. Spacer po plaży miejskiej. Praca z dyktafonem, poszukiwanie różnego rodzaju dźwięków wokół. Tworzenie muzyki ze słyszanych odgłosów. Nagrywanie ich na dyktafon i odtwarzanie. zajęcia uwrażliwiające dzieci na otaczającą przyrodę i świat.
- Tworzenie spektaklu na podstawie scenariusza napisanego przez dzieci dotyczącego szkoły i tematyki szkolnej. Malowanie koszulek, zabawa z kolorowymi farbami. Rozmowa o marzeniach i planach. Kim jest mediator? Czy ja mogę być mediatorem?

- Gry i zabawy ogólnorozwojowe. Praca z ciałem i głosem. Moje wymarzone urodziny. Dzielenie się pragnieniami i marzeniami. Próba rozwiązywania zaistniałych konfliktów w grupie.
- Kto jest moim przyjacielem, jak o niego dbać. Gry i zabawy na świeżym powietrzu. Zabawa z teatr cieni, gry i zabawy w parach. Praca w grupach i małych zespołach, nauka współpracy i rozumienia partnera zabawy.
- Przygotowywanie prezentacji według propozycji i programu dzieci (piosenki karaoke, praca nad spektaklem, wybór zdjęć na wystawę). Gry i zabawy na powietrzu: poszukiwanie żywiołu powietrza – eksperymenty związane z powietrzem.
- Zabawa w budowanie swojej postaci, kolage z papierem, wyklejanka i wyobrażanie siebie w przyszłości. Zabawy integracyjne , radzenie sobie ze stresem, pokonywanie agresji. Jak rozwiązywać konflikty , jak nie ulegać emocjom. Jak widzieć w każdym przyjaciela. Wspólne śpiewanie piosenek, praca nad przygotowanymi prezentacjami, szukanie pomysłów na swoją rolę w spektaklu.
- Wizyta w banku. Zapoznanie się z zasadami pracy i obowiązkami pracowników banku. Zwiedzanie banku.

Fotogaleria – zajęcia z trenerem podwórkowym

Zdj. Nr 1

Zdj. Nr 2

Zdj. Nr 3

Zdj. Nr 4

Zdj. Nr 5

Zdj. Nr 6

Zdj. Nr 7

Zdj. Nr 8

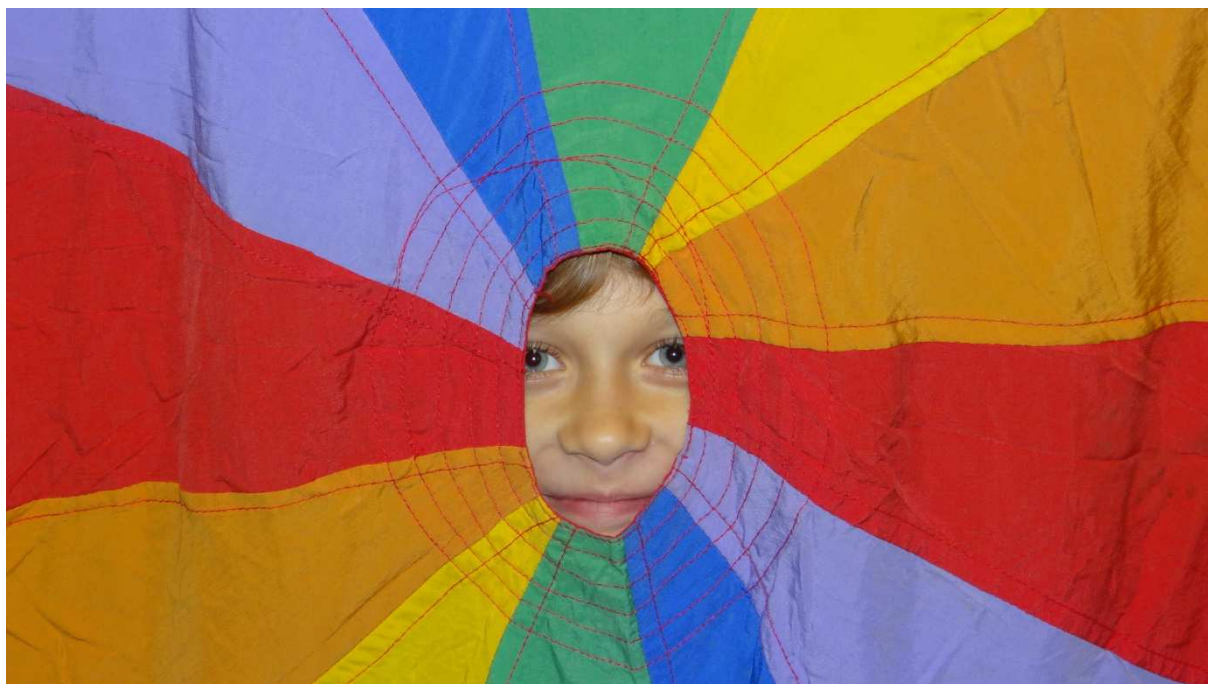
Zdj. Nr 9

Zdj. Nr 10

Zdj. Nr 11

Zdj. Nr 12

Działania podjęte w rodzinach w 2015 r.

1. Podjęcie/utrzymanie pracy	11 osób
2. Zarejestrowanie w Powiatowym Urzędzie Pracy	5 osób
3. Otrzymanie dodatku mieszkaniowego	7 osób
4. Złożenie wniosku o alimenty	3 osoby
5. Wyjazd dzieci na kolonie	14 dzieci
6. Złożenie wniosku o mieszkanie socjalne	3 rodziny
7. Otrzymanie mieszkania socjalnego	2 rodziny
8. Podjęcie leczenia odwykowego od alkoholu/utrzymanie abstynencji	7 osób
9. Konsultacje/leczenie psychiatryczne dorosłych	2 osoby
10. Konsultacje/działania terapeutyczne dzieci	9 dzieci
11. Spłacanie zadłużenia za mieszkanie, media	5 osób
12. Remont mieszkania	7 osób
13. Pozyskanie mebli, sprzętu domowego	9 rodzin
14. Ustalenie stopnia niepełnosprawności dzieci	2 dzieci
15. Umieszczenie dzieci w żłobku	2 dzieci
16. Opłacanie posiłków w szkole, w przedszkolu	18 dzieci

17.Konsultacje pediatryczne/leczenie	12 dzieci
18.Udział w szkoleniach i programach korekcyjno-edukacyjnych, podnoszenie kwalifikacji zawodowych	8 osób
19.Działania interwencyjne w rodzinie	13 rodzin
20.Podjęcie kursu prawa jazdy	1 osoba

We wszystkich rodzinach była jednocześnie prowadzona praca wspierająca w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz planowaniu wydatków, a także innych obowiązkach,

jakie powinni wypełniać rodzice względem swoich dzieci.

Rodziny objęte pracą asystenta rodziny

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Łączna liczba dzieci w rodzinach
2013	29	81
2014	28	74
2015	29	71

Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie. Dwóch asystentów brało udział w szkoleniu *"Współpraca: pracownik socjalny - asystent rodziny - koordynator pieczy zastępczej"*, które odbyło się w dniach 12-13.10.2015 r. w Lubieszynie realizowanym w ramach projektu systemowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej „Profesjonalne kadry – lepsze jutro II”. Szkolenie współfinansowane było ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

IV. WSPÓŁFINANSOWANIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 176 pkt. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek realizuje zadania dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, tj; rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku pieczy zastępczej.

W roku 2015 w pieczy zastępczej przebywało **48 dzieci**, w tym **6 dzieci** przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a **42 dzieci** przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej.

Łączna kwota współfinansowanych kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła **155.333,01 zł.**

Art. 8 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje do pracy z rodziną w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka jest rodzina, to też umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Główną przyczyną, z powodu której dzieci trafiły do pieczy zastępczej, jest uzależnienie rodziców od alkoholu, a tym samym brak zaspakajania podstawowych potrzeb dzieci oraz gdy jest zagrożone życie i zdrowie dzieci. Tut. Ośrodek zanim wystąpi z wnioskiem do Sądu o zainteresowanie się sytuacją dzieci w rodzinie, podejmuje określone formy działania we współpracy z instytucjami, które w swoim zakresie obowiązków mają wpisaną pomoc dziecku i rodzinie. Jeżeli rodzice nie podejmują współpracy, a sytuacja dziecka jest zagrożona wówczas o sprawie zostaje powiadomiony Sąd. W przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, z rodzicami podejmowana jest dalsza współpraca asystencka na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Jednak z doświadczenia tut. Ośrodka wynika, że niewielu rodziców podejmuje wyzwanie, jakim jest podjęcie działań, aby dzieci mogły wrócić do domu rodzinnego.

Ponadto pracownicy socjalni przeprowadzają średnio co pół roku analizę sytuacji rodziny biologicznej, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. W przeprowadzanej analizie brane są pod uwagę między innymi warunki mieszkaniowe, sytuacja zawodowa, relacje z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, powody umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną. Tak przeprowadzona analiza daje obraz, czy rodzice biologiczni chcą podjąć współpracę na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej oraz czy nie występują przesłanki uniemożliwiające podjęcie takiej współpracy.

Dzieci trafiają również do pieczy zastępczej sprawowanej przez dziadków, którzy wnioskuje do Sądu o ustanowienie ich rodziną zastępczą spokrewnioną dla wnuków, gdy rodzice nie są w stanie opiekować się dziećmi. Te działania zazwyczaj odbywają się poza wiedzą Ośrodka, gdy rodzina nie korzysta z żadnych form pomocy i nie dochodzą żadne sygnały ze środowiska. W takich przypadkach Ośrodek dopiero otrzymuje informację, kiedy z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie otrzymuje komplet dokumentów dziecka dotyczący odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej.

V.WYKAZ POTRZEB NA ROK 2016 ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

W budżecie na 2016 rok Ośrodek ma zabezpieczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej:

- zatrudnienie asystentów rodziny (w tym: 1 asystent na umowę o świadczenie usług i 2 asystentów w systemie zadaniowego czasu pracy)	94.627 zł
- szkolenie asystentów	800 zł
- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne	11.500 zł
- terapie i mediacje	18.700 zł

- współfinansowanie pieczy zastępczej

236.800 zł

W roku 2016 tut. Ośrodek w dalszym ciągu będzie realizował zadania w ramach „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2014-2016”.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy należy tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego. **Zgodnie z art. 18 ust. 2** w/w ustawy placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190 lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta.

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny w zakresie pomocy i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i są miejscem, gdzie dzieci i młodzież mogą uatrakcyjnić formy spędzania czasu wolnego. Placówki obejmują pomocą całą rodzinę, pełnią również istotną rolę wspierającą w sytuacjach trudnych i kryzysowych, mogąc przyczynić się do ich rozwiązania. W dniu 12.06.2015 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej wydało Komunikat w sprawie placówek wsparcia dziennego z którego wiadomo, że od 2 stycznia 2015 r. funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego w strukturze jednostek organizacyjnych gminy, w tym m.in. ośrodka pomocy społecznej jest niemożliwe.

Każda rodzina jest w innej sytuacji, posiada własny potencjał i od tego zależy, jak intensywnych działań wymaga. Ośrodek stale poszukuje nowych form pracy z rodziną, po to aby rodzina potrzebująca wsparcia otrzymała konkretną pomoc oraz aby jakość życia rodziny miała lepszy wymiar.

Sporządziła: Renata Rosińska

Gryfino, dn. 10.03.2016 r.

Przykładowy opis pracy asystenta z rodziną.

Rodzina objęta jest wsparciem asystenta rodziny od 2013 r. Celem głównym pracy była poprawa funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej. Klientka nie posiadała umiejętności wychowawczych wobec dzieci, stosowała przemoc fizyczną wobec nich. W rodzinie występował problem ubóstwa, demoralizacji, brak chęci do zmian, brak jakichkolwiek wzorców, brak umiejętności w załatwianiu spraw urzędowych, brak wykształcenia i kwalifikacji. Ponadto występowały problemy psychiczne w rodzinie. Rodzina mieszkała w trudnych warunkach mieszkaniowych.

Z klientką trudno było nawiązać jakikolwiek kontakt słowny. Była ona osobą mocno wycofaną, arogancką, nieprzystępną, nieufną.

Długotrwała motywacja i wsparcie asystenta rodziny przyczyniło się do poprawy sytuacji rodzinnej. Asystent rodziny swoim podejściem do klientki zmienił jej nastawienie do osób, które mogą pomóc rodzinie klientki. Obecnie klientka chętnie współpracuje z asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym, kuratorem.

Działania asystenta rodziny:

- asystent wspierał i motywował klientkę do dbania o zdrowie psychiczne i fizyczne rodziny. Klientka stanęła na komisję lekarską i uzyskała stopień niepełnosprawności. Brała udział w warsztatach, szkoleniach podnoszących umiejętności opiekuńczo-wychowawcze. Systematycznie uczęszczała na wizyty do psychologa.
- asystent cały czas zwracał uwagę na problemy wychowawcze dzieci. Omawiał różne zachowania dzieci. Obecnie matka ma wiedzę na temat rozwoju dzieci, poznała metody wychowawcze, które wprowadza w życie. Potrafi organizować plan dnia, poznała różne formy spędzania czasu wolnego z dziećmi. Nabyła prawidłowe umiejętności komunikacyjne z dziećmi. Nie krzyczy na dzieci, potrafi okazywać im uczucia.
- asystent wspierał i monitorował działania mające na celu poprawę sytuacji mieszkaniowej rodziny, tj. pomógł wynająć mieszkanie, pomógł w przeprowadzce i umeblowaniu mieszkania, wypełnieniu dokumentów w celu otrzymania dodatku mieszkaniowego.
- asystent motywował klientkę do aktywności zawodowej, klientka podjęła pierwszą pracę w życiu, otrzymała umowę i utrzymywała stosunek pracy. Po odchowaniu trzeciego dziecka chce podjąć pracę zawodową,
- asystent motywował do dbania o rozwój dzieci. Dzieci zostały zapisane do przedszkola i są systematycznie do niego prowadzane,
- asystent wspierał i motywował do działań mających na celu aktywność społeczną – rodzina wzięła udział w projekcie „ Minimalizacja wykluczenia społecznego w powiecie gryfińskim”. Rodzina uczestniczyła w różnego rodzaju wyjazdach, które wzmocniły więzi rodzinne.

Współpraca z asystentem rodziny zwiększyła świadomość i wiedzę na potrzeby dzieci. Klientka regularnie przygotowuje posiłki, dba o higienę dzieci oraz swoją. Bardzo dba o czystość w mieszkaniu. Jeszcze jest dużo pracy przed asystentem. Rodzina usamodzielnia się. Współpraca układa się dobrze i trwa nadal. Klientka stworzyła nowy związek, urodziła kolejne dziecko. Jej świadomość wzrosła, matka nie stosuje przemocy fizycznej sytuacja zmieniła się na tyle, że zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej zostało zminimalizowane. Obecny partner ma dobry wpływ na rodzinę, a potrzeby i dobro dzieci jest najważniejsze.